

**UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
FACULTATEA DE ECONOMIE ȘI ADMINISTRAREA AFACERILOR
ȘCOALA DOCTORALĂ ÎN ȘTIINȚE ECONOMICE
DOMENIUL CONTABILITATE**

Maria Cristina BOȘOTEANU

REZUMAT TEZĂ DE DOCTORAT

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII
ROMÂNEȘTI ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI
INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

**Conducător de doctorat
Prof.univ.dr. Constanța IACOB**

**CRAIOVA
2016**

CUPRINS

1. Cuvinte cheie	2
2. Introducere și motivația alegerii temei de cercetare	2
3. Necesitatea cercetării	3
4. Obiectivul cercetării	4
5. Metodologia de cercetare	5
6. Prezentarea sintetică a capitolelor tezei de doctorat	5
7. Concluzii și contribuții proprii	8
8. Cuprinsul tezei de doctorat	12
9. Bibliografie	14

1. Cuvinte cheie:

- Armonizare
- Asistarea deciziei
- Big data
- Cloud Accounting
- Conformitate
- Contabil tradițional
- Contabilitate lean
- Contabilitate verde
- Convergență
- Cultură națională
- Directive europene
- Guvernanță corporativă
- Informare financiar contabilă
- Informație contabilă
- Internaționalizare
- Modelul contabil anglo-saxon
- Modelul contabil continental
- Normalizare
- Patrimoniu
- Prag de semnificație
- Principii contabile
- Profesionalist contabil
- Referențial contabil
- Situații financiare
- Standarde internaționale de raportare financiară
- Valoare justă

2. Introducere și motivația alegerii temei de cercetare

După 1989, procesul lung, dificil, de tranziție a României de la economia planificată centralizat la o economie de piață funcțională a implicat și o reformă a contabilității. Aceasta a început din 1991, prin adoptarea legii contabilității nr. 82/1991, și a parcurs mai multe etape, cea mai mare parte influențate de modele străine – modelul francez la începutul anilor '90, modelul anglo-saxon pentru reformele inițiate în 1999.

Convergența reglementărilor naționale cu IFRS reprezintă în contabilitate, la nivel internațional, principala problemă și preocupare a ultimilor 10 ani. La aceasta se adaugă provocările determinate de evoluțiile tehnologice, de schimbările socio-culturale, de turbulențele economice, naționale sau globalizate, etc.

Adaptarea și evoluția contabilității românești în contextul acestor provocări, considerăm că reprezintă o temă de cercetare ofertantă, stimulativă

prin dificultatea și complexitatea ei pentru orice cercetător pasionat de domeniul contabilității.

3. Necesitatea cercetării

Comunitatea economico-financiară din întreaga lume recunoaște nevoia existenței unui set de standarde unic, care să asigure un grad ridicat de transparență și comparabilitate, aceasta fiind dorința mutuală a tuturor stakeholderilor contabilității. Acest lucru ar asigura o mai mare acuratețe în analiza financiară a întreprinderilor, care ar putea duce la un transfer mai eficient al capitalului, datorită gradului de încredere crescut pe care l-ar avea investitorii. Nu în ultimul rând, utilizarea unui singur set de standarde ar putea determina scăderi de costuri, prin eliminarea serviciilor de retratare, convertire și reconciliere dintr-un set de standarde în altul a situațiilor financiare ale întreprinderilor ce operează în zone geografice diferite.

Dacă singura diferență dintre țări ar fi modul de înțelegere al aplicării unor norme contabile, atunci o simplă traducere a acestora ar fi suficientă pentru a face ca raportările să fie înțelese și interpretate în mod universal. Însă fiecare țară are o serie de variabile specifice de natură politică, legislativă, economică, socială, culturală etc. care își pun amprenta asupra sistemului contabil, conducând la transpuneri în practică diferite a relativ acelorași principii de bază.

În ce măsură contabilii vor putea trece peste diferențele multiple dintre ei, în primul rând de context în care activează, și vor reuși să se „înțeleagă” în următorii ani?, vor reuși aceștia să coboare din „turnul de fildeș” și să se facă înțeleși și de către outsiderii profesiei interesați de informația contabilă?, diferitele categorii de standarde contabile pot face mai mult decât să transforme contabilitatea într-o limbă esperanto, creație artificială, privită ca o ciudățenie?, poate contabilitatea românească să adopte acest limbaj comun prefigurată în următorii ani? sunt doar câteva întrebări la care vom căuta răspuns pe parcursul cercetării noastre.

Ne aflăm la începutul secolului XXI, secol în care trecutul este oarecum uitat, tendința fiind de focalizare asupra viitorului, dinamica fiind caracteristica principală a majorității domeniilor vieții sociale. Cu toate acestea, la nivel internațional se manifestă din ce în ce mai mult preocupări legate de cercetarea doctrinelor și practicilor contabile din perspectivă istorică, evolutivă.

Cunoașterea trecutului ne poate ajuta să înțelegem prezentul și să anticipăm viitorul, astfel că analiza evoluției istorice a contabilității este foarte importantă nu numai pentru a putea face estimări și predicții, ci și pentru că dezvoltarea va fi astfel mult mai consistentă, atât din punct de vedere teoretic cât și practic, dacă vom avea ca punct de plecare nu numai prezentul, dar și trecutul.

. 4. Obiectivul cercetării

Scopul tezei de doctorat este acela de a determina gradul de armonizare a contabilității și profesiei contabile din România cu cerințele apărute în contextul europenizării și internaționalizării, **obiectivul fundamental** fiind identificarea direcțiilor de dezvoltare și modalitățile de atingere a acestora. Este o temă motivantă și ofertantă pentru orice profesionist contabil. Având în vedere importanța obiectivului enunțat, pentru atingerea lui vom derula cercetarea sprijinindu-ne pe o serie de obiective parțiale, grupate în două categorii:

a) obiective cu caracter teoretic

- definirea cadrului conceptual general și identificarea influenței asupra cadrului de reglementare a contabilității românești;
- determinarea impactului evoluției filozofiei contabile asupra informației și informării financiar-contabile;
- identificarea conexiunilor între național-european-internațional în contextul globalizării economiilor și incidența asupra evoluției sistemelor contabile și a standardizării;
- evidențierea unor perspective de dezvoltare a profesiei contabile din România și a măsurilor ce trebuie întreprinse pentru racordarea contabilității românești cu tendințele manifeste pe plan internațional.

b) obiective cu caracter aplicativ

- analiza comparativă a cadrelor conceptuale național-european-internațional (paralelă între OMFP 1802 - Directiva 34/2013 – IFRS) pentru identificarea gradului de internaționalizare a contabilității;
- realizarea unor corelații încrucișate între normele naționale și cele internaționale în scopul evidențierii gradului de conformitate a acestora;
- depistarea percepției pe care o au profesioniștii contabili din România relativ la rolul și imaginea profesiei în societate, dar și a factorilor ce pot modifica acest statut în viitorul apropiat.

Pentru realizarea scopului propus de teza de doctorat cu titlul "*Tendințe de dezvoltare a contabilității românești în contextul europenizării și internaționalizării*" se vor avea în vedere următoarele **axe de cercetare**:

- ✚ determinarea incidenței schimbării filozofiei contabile asupra conținutului informării contabile;
- ✚ descrierea evoluției cadrului de reglementare din România, în demersurile de europenizare și internaționalizare;
- ✚ realizarea unor paralelisme între reglementările naționale și cele internaționale, cu evidențierea contradicțiilor, armonizărilor și asimetriilor;
- ✚ identificarea modalităților în care profesioniștii contabili din România percep și se raportează la tendințele de evoluție ale

contabilității ca profesie, ca domeniu de educație și cercetare, ca activitate practică.

5. Metodologia de cercetare

...va exprima o împletire armonioasă între principalele metode de cercetare, respectiv cercetarea calitativă și cercetarea cantitativă. În ceea ce privește **dimensiunea calitativă**, cercetarea noastră se va baza pe două metode: **studiul bibliografic** și **inducția** (demersul metodologic prin care se poate face trecerea de la premise individuale la concluzii generale). În ceea ce privește **metodele cantitative**, vom apela pe parcursul cercetării la: **anchete prin chestionar, indici statistici, corelații și analize factoriale**.

Suportul informațional al tezei va fi reprezentat de lucrări de referință atât din literatura de specialitate autohtonă cât și din cea internațională, de acte normative aplicabile, standarde internaționale specifice tematicii studiate, date statistice culese și prelucrate, precum și diverse site-uri.

6. Prezentarea sintetică a capitolelor tezei de doctorat

Capitolul 1. Incidența schimbărilor filozofiei contabile asupra conținutului informării financiare

Având în vedere tendințele de dezvoltare a contabilității românești în contextul europenizării și internaționalizării acesteia, în încercarea de a releva actualitatea temei și domeniului de cercetare din cadrul tezei de doctorat, aducem în discuție în primul rând unele aspecte referitoare la schimbările de filozofie contabilă aflate într-un stadiu evolutiv.

Varietatea evenimentelor la nivel internațional conjugată cu multitudinea de influențe culturale, juridice, sociale sau politice a condus la dezvoltarea sistemelor contabile, reglementărilor contabile și practicilor de înregistrare și raportare diferite de la o țară la alta.

Existența a trei cadre contabile conceptuale (naționale, europene și internaționale) s-a dovedit a fi o frână în calea dezvoltării piețelor financiare, aspect care a ridicat problema unei apropieri conceptuale între acestea mergând pe filiera armonizare, convergență, conformitate.

Folosind ca metodă de cercetare epistemologia sau studiul procesului cunoașterii am realizat obiectivele propuse cu privire la incidența schimbărilor filozofiei contabile asupra conținutului informării financiare.

Abordarea problematicii privind incidența schimbării filozofiei contabile asupra informării financiare specifice întreprinderilor românești am realizat-o pe trei planuri distincte: cercetarea cadrului general de reglementare contabilă, principiile generale privind nevoia de normalizare a sistemului contabil și modificările legislației românești pe drumul armonizării cu normele europene și internaționale.

Nevoia de normalizare contabilă apare ca o consecință a deschiderii economiilor statelor lumii către o piață globală și o circulație cât mai rapidă a capitalurilor ceea ce implică realizarea unui limbaj comun al informațiilor destinate utilizatorilor externi.

TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA

În ceea ce privește cadrul conceptual contabil românesc acesta este o emanație a sistemului contabil construit pe raportul *național - european - internațional*, capabil să răspundă necesităților interne și internaționale, multitudinea de acte normative elaborate până în prezent spunându-și cuvântul, în timp ce procesul de armonizare a contabilității se dovedește a fi diferit la nivelul sectorului privat față de sectorul public, existând totuși o notă comună dată de faptul că sistemul contabil românesc este marcat de trei etape fundamentale, și anume normalizare, armonizare și internaționalizare.

Capitolul 2. Crearea unui cadru reglementat pentru înscrierea contabilității românești pe linia europenizării și internaționalizării

Cel de al doilea capitol are menirea de a reliefa necesitatea unui cadru reglementat favorabil înscrierii pe linia europenizării și internaționalizării, locul central ocupându-l guvernanta corporativă.

Un normalizator este ca un arhitect. El nu trăiește în casa pe care a construit-o. Prin urmare, este necesar să se uite la ce se întâmplă pe teren. La fel se pune problema și în cazul elaborării normelor contabile. Elaborarea unor norme pur europene fără a avea în vedere convergența cu alții, la fel cum și elaborarea unor standarde internaționale orientate numai pe Europa, nu răspunde acceptării dezideratului de creare a unui limbaj comun într-o lume globalizată fără a parcurge un proces de armonizare/convergență.

Dezvoltarea comunicării în limbajul economic în general, și al contabilității, în special, solicită unitate în exprimare și gândire, impunerea unor caracteristici calitative ale informației contabile furnizate fiind o condiție necesară dar nu și suficientă pentru a garanta calitatea acesteia.

Cererea de informații financiar-contabile de calitate este marcată de problemele de agenție și de guvernanta, pe care le-am conturat și comentat, în încercarea de a găsi soluții de rezolvare. Am analizat apoi fenomenul de convergență în contabilitatea managerială, dar și influențele acestui proces asupra cadrului existent în România.

Considerăm că procesul de convergență va afecta în mod pozitiv și firmele din România în care sistemul de contabilitate managerială este deficitar. Este necesară și obligatorie implicarea cât mai activă a managerilor, experților contabili și auditori externi, analiști financiari și universitari pentru realizarea unei adevărate reforme. Nici cadrul teoretic, nici cadrele conceptuale ale guvernantei nu sunt susținute prin asimilarea principalelor modele, după ce s-a procedat la alegerea sistemului care convine cel mai bine întreprinderilor din țara noastră, acest lucru sesizându-se și din latența cu care s-a acceptat primul Cod de Guvernanta emis în 2001 de Bursa de Valori București, precum și de faptul că abia după 7 (șapte) ani s-a reușit publicarea unui nou cod, bazat pe valori și principii în conformitate cu legislația incidentă în vigoare.

Au fost făcuți pași importanți în domeniul guvernantei corporative, dar și pași mărunți în cel al trecerii de la contabilitatea tradițională la aceea bazată pe cunoaștere sau al aplicării tehnologiei informației în contabilitate. Suntem la început de drum în majoritatea domeniilor conexe de dezvoltare, astfel că fiecare poate constitui o viitoare axă de cercetare.

Capitolul 3. Deschiderea contabilității din România spre realitatea internațională. Contradicții, armonizări și conformări.

Ne-am pus întrebarea cât de conforme sunt directivele europene cu standardele internaționale de raportare financiară? dar reglementările noastre contabile cu directivele europene sau IFRS? Pentru a răspunde acestor întrebări am considerat utilă prezentarea fiecărui referențial în individualitatea lui, simetria și asimetria unuia față de altul, precum și un studiu comparativ între cele trei referențiale pe care l-am finalizat prin intermediul unei corelații statistice dintre două variabile cantitative cu ajutorul coeficientului de corelație Person, rezultatele fiind verificate cu ajutorul analizei încrucișate a programului SPSS 20.0.

Subliniind anumite aspecte de noutate pe care le aduce Directiva 34/2013 față de vechile directive, putem conchide că pentru moment problema modelelor de raportare financiară la nivel european pare a fi rezolvată în consens cu referențialul internațional. Pentru cât timp ? Rămâne de văzut.

Convingerea noastră că informarea financiar-contabilă națională pendulează între directivele europene și referențialele internaționale, am încercat să o susținem prin punerea în discuție a trei direcții, și anume: redefinirea conceptului de patrimoniu, alinierea principiilor contabile și informarea contabilă.

În ceea ce privește principiile contabile, pentru a creiona evoluția contabilității românești pe drumul europenizării și internaționalizării acesteia am supus atenției un tablou comparativ al principiilor enunțate de Cadrul General IASB, Directiva a IV-a a CEE și reglementările românești în ordinea importanței acestora, începând cu Legea nr.82/1991 și încheind cu OMF 1802/2014.

Trăsăturile defnitorii ale mileniului III sunt date de două direcții spre care se îndreaptă tot mai multe țări, și anume internaționalizare și globalizare, două direcții cu sensuri asemănătoare, uneori confundându-se dar admitând existența diferențelor de conținut.

Așadar, în prezent cuvântul de ordine pentru majoritatea specialiștilor contabili din toate țările lumii este “internaționalizarea”, într-o asemenea formulă încât se poate vorbi, în pofida caracterului excesiv al formulării, despre o contabilitate internațională.

Capitolul 4. Viitorul contabilității și al profesioniștilor contabili

Imaginea contabilului anonim care își petrece zilele aplecat asupra unicului calculator din biroul său va deveni un mit. Profesionalistul contabil va trebui să devină un bun comunicator, să aibă aceleași calități ca orice echipă responsabilă de afaceri.

Viitorul prefigurează utilizarea pe scară largă a TIC care afectează toate domeniile, toate sectoarele și, în general, toată lumea. Profesia contabilă, precum și contabilitatea, se va afla în centru acesteia și va avea oportunitatea

TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA

de a da răspunsuri în timp util și capacitatea de a interveni pentru a îmbunătăți poziția financiară a entității în care aceasta este organizată.

Ne-am propus să identificăm în acest capitol principalele tendințe de evoluție pentru contabilitatea din România în perioada următorilor 5-10 ani, pornind de percepțiile celor direct implicați –profesioniștii contabili.

În prima parte am realizat o amplă retrospectivă a literaturii relevante, străine, dar și românești, care abordează problematica viitorului contabilității.

În partea a doua am prezentat rezultatele unei anchete prin chestionar, organizată pe un eșantion de 170 de profesioniști contabili din România. În urma prelucrării datelor astfel culese cu SPSS 20.0 am sintetizat următoarele elemente mai importante privind percepțiile profesioniștilor contabili cu privire la statutul lor și evoluțiile în profesie:

- ✓ propria profesie este percepută pozitiv, principalele probleme asociate acesteia fiind stresul și dificultatea de a se menține informați cu privire la reglementările foarte instabile;

- ✓ se consideră ca având un rol predominant birocratic-administrativ în cadrul organizației;

- ✓ deși se pretind informați cu privire la IFRS, în general nu le văd utilitatea pentru propria organizație și consideră problemele legate de tradiție, mentalitate ca principal obstacol în implementare;

- ✓ educația în domeniul contabilității este văzută ca deficitară în ceea ce privește componenta sa practică;

- ✓ se înțelege importanța noilor tehnologii în activitatea profesională, dar nu sunt foarte familiarizați cu acestea.

În final, concluzionând toate datele, analizele, interpretările din cadrul acestui capitol, putem afirma că România se confruntă la nivelul profesiei contabile cu toate provocările manifeste în plan european, internațional (pe care le-am evidențiat în prima parte a capitolului), dar, din păcate, nu putem vorbi, în egală măsură, despre un sincronism al soluțiilor.

7. Concluzii și contribuții proprii

Dezvoltarea spectaculoasă a tehnologiei informației, liberalizarea piețelor, transporturilor și comunicațiilor, sunt factori care au accelerat procesele de globalizare. Pentru că nici sistemul contabil sau legislativ românesc nu ar fi putut rămâne neschimbat în acest context, a început să se manifeste tot mai pregnant fenomenul *armonizării*.

Este o certitudine faptul că Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) au devenit cel mai utilizat set de standarde, circa 120 de țări din întreaga lume adoptându-le și implementându-le în diverse stadii, însă la fel de sigur este și faptul că diferențele existente între sistemele contabile naționale reprezintă un obstacol major în calea unei implementări complete.

Deși în numeroase studii realizate de cercetători din lumea întreagă sunt subliniate beneficiile care le-ar aduce adoptarea unui set unic de standarde contabile de calitate, aceiași studii ne arată că un număr destul de mic de

TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA

companii aleg să implementeze aceste standarde în mod voluntar. Este notabil faptul că România a experimentat în ultimii 10 ani diferite strategii de implementare a IFRS: de la implementarea obligatorie pentru un mare număr de entități la nivelul situațiilor financiare individuale, la aplicarea obligatorie și integrală la nivelul conturilor consolidate, sau ca un al doilea set de situații financiare, pentru un număr limitat de entități.

Un sistem contabil armonizat poate avea o influență semnificativă și asupra creării unui cadru care să asigure o bună guvernare corporativă. Aceasta se referă la eficiența sistemelor de management, a proceselor implementate pentru a conduce și controla o companie, scopul final fiind creșterea performanțelor și valoarea acesteia. Credem că este mandatorie implicarea cât mai activă a managerilor, experților contabili și auditori externi, analiști financiari și cadre universitare pentru realizarea unei adevărate reforme. Nici cadrul teoretic, nici cadrele conceptuale ale guvernării nu sunt susținute prin asimilarea principalelor modele, după ce s-a procedat la alegerea sistemului care convine cel mai bine întreprinderilor din țara noastră, acest lucru sesizându-se și din latența cu care s-a acceptat primul Cod de Guvernare emis în 2001 de Bursa de Valori București, precum și de faptul că abia după 7 (șapte) ani s-a reușit publicarea unui nou cod, bazat pe valori și principii în conformitate cu legislația incidentă în vigoare.

În contextul nevoii de dezvoltare a contabilității și economiei în general, considerăm că este necesară o reformă a instituțiilor, o reformă profundă a infrastructurii, deoarece reformarea unui singur element al unui întreg nu poate produce schimbarea sistemului, iar preluarea unor norme prin imitare, fără nici-o critică sau cercetare doctrinară nu poate genera decât stagnare.

Cu certitudine, anii următori vor fi caracterizați de schimbări ample la nivelul contabilității și al profesionistului contabil, factorii catalizatori cei mai importanți fiind cei tehnologici, dar și nivelul de reglementare. În combinație cu sistemele evoluate IT, contabilitatea va cunoaște o creștere semnificativă a vitezei și acurateței informațiilor, dar și o flexibilitate crescută la schimbare. Profesionistul contabil și firmele de contabilitate vor trebui să ofere un pachet de servicii care să includă, pe lângă "ținerea contabilității", servicii de consultanță și soluții integrate care să facă diferența.

Conexiunile cu diverse arii de cercetare dezvoltă concepte noi, optica privind tehnologia informației aplicabile în contabilitate aducând schimbări majore în planul noilor tendințe de dezvoltare către *green accounting*, *cloud accounting* și *business intelligence*.

B. Contribuții științifice

În urma cercetării efectuate, care a inclus consultarea a peste 100 de titluri (cărți și articole) din literatura de specialitate, în consonanță cu tema propusă, urmărind axele de cercetare descrise în introducerea lucrării, putem prezenta succint principalele contribuții științifice, astfel:

1. Pentru a răspunde la întrebarea "cât de conforme sunt directivele europene cu standardele internaționale de contabilitate?" cât și la cea privind

TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA

conformitatea reglementărilor naționale cu cele europene și internaționale am prezentat simetriile și asimetriile fiecărui referențial în comparație cu celelalte prin intermediul unei corelații statistice cu ajutorul coeficientului de corelație Pearson, rezultatele verificându-le printr-o analiză încrucișată în programul SPSS 20.0.

Am susținut ideea pendulării informării financiar-contabile naționale între referențialul european și cel internațional (directive vs. IFRS) prin punerea în discuție a trei direcții: redefinirea conceptului de patrimoniu, alinierea principiilor contabile și informarea contabilă.

Analizând modul în care legislația europeană și cea națională s-a aliniat la cadru general contabil și referențialul internațional **am ajuns la concluzia că:**

- legislația europeană este convergentă cadrului contabil general și referențialului internațional, dar nu se poate aprecia că aceasta este conformă;
- legislația națională este conformă cu directivele europene (care au devenit din 2013 o directivă unică cu aplicabilitate de la 1 ianuarie 2016), chiar dacă există unele abateri date de prevederea directivei privind opțiunea statelor membre, drumul parcurs necesitând 25 de ani;
- principiile contabile care stau la baza întocmirii situațiilor financiare își au originea mai mult în referențialul internațional decât în directiva a IV-a care cu greu a îmbrățișat ideea de convergență cu standardele internaționale de contabilitate IAS/IFRS.

O altă concluzie la care am ajuns este aceea că utilizarea expresiei “conformitatea contabilității românești cu directivele europene și cu standardele internaționale de raportare financiară (IFRS)” este eronată întrucât, așa după cum am mai precizat, putem vorbi de un anumit grad de conformitate cu directiva europeană, dar nu putem vorbi de conformitate, nici direct, nici indirect, cu referențialul internațional, principiile contabile stabilind în fond “regulile jocului”.

2. Pentru a susține opinia conform căreia globalizarea contabilității va fi posibilă numai atunci când diferențele culturale dintre țările europene și non europene vor dispărea, am recurs la o analiză comparativă a cadrului conceptual IFRS cu cadrul conceptual european pe baza Directivei 34/2013 și a cadrului conceptual național pe baza OMFP 1802/2014. Analiza a relevat existența unui procent de 37% conformitate totală, 21% conformitate parțială și 42% lipsă de conformitate, procente calculate pe baza aspectelor generale aduse în discuție. **Concluzia formulată** pe baza cotelor procentuale determinate am susținut-o cu ajutorul unui studiu al corelației dintre două variabile cantitative pe baza coeficientului de corelație Pearson, folosind meniul Analyze-Corelate-Bivariate al programului SPSS 20.0. și verificat prin intermediul analizei încrucișate (cross correlation).

3. În continuare am încercat să identificăm tendințele principale care vor marca contabilitatea din România în următorii ani, mai întâi prin prezentarea unei **sinteze a unor studii relevante** în literatura străină privind această problemă. Literatura de specialitate a fost “cartografiată” pe baza a patru coordonate:

- dezvoltarea contabilității ca activitate profesională;
- temele predilecte în cercetarea din domeniul contabilității;
- dezvoltarea contabilității ca activitate practică;
- dezvoltarea contabilității ca domeniu academic.

Concluzia la care am ajuns după realizarea acestei sinteze a fost că profesia contabilă este într-un moment destul de important al evoluției sale, trebuind să-și asume un rol tot mai important în interiorul organizațiilor în contextul condițiilor economice actuale, aceasta pe fondul unei imagini publice deteriorate ca urmare a scandalurilor financiare din ultimii 10 ani.

4. În urma prezentării factorilor ce vor determina transformarea practicilor contabile în următorii ani, **am formulat opinia** conform căreia *factorii cu influența cea mai pregnantă asupra practicilor contabile vor fi cei tehnologici*. De altfel evoluția acestor factori a condus la transformarea practicilor contabile și la apariția, spre exemplu, a contabilității lean (ca acompaniament al producției lean, în întreprinderea lean) sau a contabilității cloud (ca urmare a expansiunii tehnologiilor de tip cloud computing).

5. Pentru a identifica percepțiile profesioniștilor din domeniul contabilității cu privire la situația actuală a contabilității din România și perspectivele de evoluție ale acesteia, am realizat o cercetare prin intermediul unui chestionar, pe care l-am aplicat în mediul online în perioada martie-mai 2016.

În urma prelucrării datelor cu ajutorul programului SPSS 20.0 am sintetizat următoarele elemente mai importante privind percepțiile profesioniștilor contabili cu privire la statutul lor și evoluțiile în profesie:

- ✓ propria profesie este percepută pozitiv, principalele probleme asociate acesteia fiind stresul și dificultatea de a se menține informați cu privire la reglementările foarte instabile;
- ✓ se consideră ca având un rol predominant birocratic-administrativ în cadrul organizației;
- ✓ deși se pretind informați cu privire la IFRS, în general nu le văd utilitatea pentru propria organizație și consideră problemele legate de tradiție, mentalitate ca principal obstacol în implementare;
- ✓ educația în domeniul contabilității este văzută ca deficitară în ceea ce privește componenta sa practică;
- ✓ se înțelege importanța noilor tehnologii în activitatea profesională, dar nu sunt foarte familiarizați cu acestea.

Noile reguli pe care se bazează economia din zilele noastre determină schimbări importante în structura și resursele companiilor, în obiectivele strategice și nu în ultimul rând, în sistemul de contabilitate. Se vorbește despre "green accounting" (contabilitatea verde), guvernanță corporativă, "cloud accounting" și "business intelligence". Suntem la început de drum în majoritatea domeniilor conexe de dezvoltare, astfel că fiecare poate constitui o viitoare axă de cercetare.

8. CUPRINS

Listă abrevieri

Pag.
7

Listă tabele

9

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

Listă figuri	11
INTRODUCERE	13
INCIDENȚA SCHIMBĂRILOR FILOZOFIEI CONTABILE ASUPRA CONȚINUTULUI INFORMĂRII FINANCIARE	18
1.1. De la un sistem contabil la altul	18
1.1.1. Europeanizare și internaționalizare prin reglementare și normalizare contabilă: definiții și delimitări, factori de influență	18
1.1.2. Cadrul conceptual al normelor internaționale de informare financiară	23
1.1.3. Evoluția europeană a reglementărilor contabile	26
1.2. Incidența schimbării filozofiei contabile asupra informării financiare specifice întreprinderilor românești	29
1.2.1. Cadrul general de reglementare contabilă. Legea contabilității	29
1.2.2. Principiile generale privind nevoia de normalizare a sistemului contabil din România	38
1.2.3. Modificări ale legislației românești pe drumul armonizării cu standardele europene și internaționale	44
1.2.3.1. Utilitatea unui cadru contabil conceptual armonizat	44
1.2.3.2. Procesul de armonizare a sectorului privat	49
1.2.3.3. Armonizarea contabilității sectorului public	56
1.3. Concluzii preliminare	61
CREAREA UNUI CADRU REGLEMENTAT PENTRU ÎNSCRIEREA CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI PE LINIA EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII	65
2.1. Adoptarea și aplicarea aquis-ului comunitar în domeniul societăților comerciale în România	65
2.2. Rapoartele de analiză a Standardelor și Codurilor (ROSC) – diagnostic european și internațional al sistemului de contabilitate românesc	68
2.3. Cadrul guvernancei corporative din România în contextul contabilității manageriale și al convergenței internaționale	73
2.3.1. Guvernanța întreprinderii și convergența IAS/IFRS – determinante în contextul globalizării	73
2.3.2. Guvernanța corporativă și guvernanța organizațională – teorii, definiții, delimitări în contextul convergenței internaționale	79
2.3.3. Reglementarea Guvernanței Corporative în România	83
2.4. Etapele adoptării IFRS în România. Impactul trecerii la IFRS și dezvoltarea profesioniștilor contabili	85
2.5. Concluzii preliminare	91
DESCHIDEREA CONTABILITĂȚII DIN ROMÂNIA SPRE REALITATEA INTERNAȚIONALĂ. CONTRADICȚII, ARMONIZĂRI ȘI CONFORMĂRI	94
3.1. Simetria și asimetria reglementărilor Uniunii Europene în raport cu reglementările internaționale în domeniul contabilității	94
3.2. Pendularea informării financiar contabile între directivele europene și referențialele internaționale	100

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

3.2.1. Redefinirea conceptului de patrimoniu „un perpetuum mobile”	100
3.2.2. Alinierea principiilor contabile	104
3.2.3. Informarea contabilă între obiectivitate (neutralitate) și subiectivitate	107
3.2.3.1. Contribuții ale teoriei informației la definirea calității informației în procesul de comunicare	107
3.2.3.2. Drumul parcurs de informarea financiar-contabilă la confluența dintre milenii	112
3.3. Internaționalizarea și globalizarea contabilității – un demers posibil? Studiu empiric (comparativ și statistic)	121
3.4. Concluzii preliminare	132
VIITORUL CONTABILITĂȚII ȘI AL PROFESIONIȘTILOR CONTABILI	137
4.1. Retrospectiva unor studii relevante privind viitorul contabilității	137
4.1.1. Tendințe în evoluția contabilității ca profesie	138
4.1.2. Tendințe în cercetarea privind contabilitatea	144
4.1.3. Tendințe în evoluția contabilității ca activitate practică	146
4.1.4. Tendințe în educația academică din domeniul contabilității	153
4.2. Contabilitatea încotro?	156
4.3. Studiu empiric privind perspectivele evoluției contabilității și profesiei contabile în România	160
4.3.1. Formularea întrebărilor de cercetare	161
4.3.2. Metodologia de cercetare	161
4.3.2.1. Structura chestionarului	162
4.3.2.2. Stabilirea eșantionului	163
4.3.3. Rezultatele cercetării	164
4.3.4. Limitele cercetării și direcții viitoare de cercetare	180
4.4. Concluzii preliminare	182
CONCLUZII, CONTRIBUȚII, PROPRII ȘI ÎNTREBĂRI	185
ANEXE	191
BIBLIOGRAFIE	201
DISEMINAREA REZULTATELOR	213
LISTA DE LUCRĂRI ȘTIINȚIFICE PUBLICATE	214

9. BIBLIOGRAFIE

1. Albu, N. - (2012) – *Imaginea și rolul contabilului în România – rezultate empirice și implicații pentru profesie*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 1, pp. 6-11.
2. Albu, N., Albu, C. N. - (2012) – *International Financial Reporting Standards in an emerging economy: lessons from Romania*, Australian Accounting Review, 22(4), pp. 341-352.
3. Albu, N., Albu, C. N., - (2011) – *A Framework for the Analysis of the Stereotypes in Accounting*, World Academy of

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

4. Gîrbină, M. M., Sandu, M. I. Science, Engineering and Technology, 77, 2011, pp. 874-878.
4. Albu, N., Albu, C., Bunea, Ș., Calu, D.A., Gîrbină, M.M. - (2011) – *A story about IAS/IFRS implementation in Romania. An institutional and structuration theory perspective*, Journal of Accounting in Emerging Economies, Vol. 1, No. 1, pp. 76-100.
5. Albu, N., Feldioreanu, I. A., Drug, R. E., Florea, O. A., Gherghe, R. G., Ghițescu, D. - (2014) – *Percepția studenților asupra imaginii profesiei contabile în România*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerii, nr. 3, pp. 5-10.
6. Alsharari, N. M. H. - (2013) – *The Dynamics of Management Accounting Change in the Jordanian Customs Organization as Influenced by NPM Reforms: Institutional Pressures*, Durham theses, Durham University. Accesată la: <http://etheses.dur.ac.uk/6963/>.
7. Apostolou, B., Dorminey, J. W., Hassell, J. M., Rebele, J. E. - (2015) – *Accounting education literature review (2015)*, Journal of Accounting Education, 35, pp. 20-55.
8. Armstrong, C.S., Balakrishnan, K., Cohen, D. (2012) – *Corporate governance and the information environment: Evidence from state antitakeover laws*, Journal of Accounting and Economics, 53(1), pp. 185-204
9. Avram, M. - (2010) - *Management contabil*, Editura Universitaria, Craiova
10. Babbie, E. - (2010) – *Practica cercetării sociale*, Editura Polirom, Iași
11. Bărbăcioru, V., Iacob, C. - (1996) – *Contabilitate aprofundată*, Editura Sitech, Craiova.
12. Bizon, M. - (2013) – *Modernizarea legislației contabile europene prin publicarea directivei unice referitoare la situațiile financiare anuale și consolidate*, Revista Finanțe Publice și Contabilitate, nr. 9, pp. 11-15.
13. Borker, D. R. - (2012) – *Accounting, culture and emerging economies: IFRS in Central and Eastern Europe*, The International Business & Economics Research Journal (Online), 11(9), pp. 1003-1018.
14. Briciu, S. - (2012) - *Informational system of management accounting and costs: Calculation of cost in manufacture industry*, LAP LAMBERT Academic Publishing, Germania
15. Briciu, S., Scorțescu, C., - (2013) – *Impactul informației contabile asupra deciziilor manageriale–Studiu empiric realizat la*

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

- Meșter, I. *entitățile din industria ospitalității din România, Economie teoretică și aplicată Volumul XX, No. 9(586), pp. 25-37*
16. Buga-Stancu, M. - (2011) – *Asigurare în rapoartele financiare, utilizarea XBRL. Noi tehnologii pentru un decident mai bine informat*, Revista Finanțe Publice și Contabilitate, nr. 9, pp. 35-41.
17. Bunea, Ș., Sacarin, M., Girbina, M. M. - (2013) – *An analysis of the perception of chartered accountant trainees regarding access to the accounting profession and professional training needs*, Annals of the University of Oradea, Economic Science Series 22.1, pp. 1154-1164.
18. Bunea, Ș. - (2014) – *Mai avem nevoie de prudență în raportarea financiară?*, Curierul Național, edițiile din 12 iunie, 19 iunie și 26 iunie.
19. Călin O., Ristea, M. (coord.) - (2002)– *Bazele contabilității*, Editura Genicod, București.
20. Capron, M. Chiapello, E. - (2005) – *Les transformations institutionnelles: l'Europe recule, l'IASB s'impose*. In *Les normes comptables internationales, instruments du capitalisme financier*, Paris: La Découverte, pp. 49-87.
21. Carp, M. - (2015) – *Impactul trecerii la IFRS asupra calității rezultatelor raportate de companiile românești cotate*, Revista Audit Financiar, XIII, Nr. 8(128)/, pp.17-31.
22. Platet-Pierrot, F. - (2009) – *L'information financière à la lumière d'un changement de cadre conceptuel comptable: Etude du message du Président des sociétés cotées françaises*,. Accesat la: <https://tel.archives-ouvertes.fr/tel-00480501/document>
23. Colasse, B. - (2009) – *Harmonisation comptable internationale*, in *Encyclopédie de Comptabilité, Contrôle de Gestion et Audit*, Paris: Economica,, pp.757-769.
24. Colasse, B. - (2011) – *La crise de la normalisation comptable internationale, une crise intellectuelle*, Comptabilité, Audit, Ed.Vuibert, t.17, vol. 1,avril, pp. 171-174.
25. Colasse, B. - (2012) – *Les fondements de la comptabilité*, Editions la Découverte, Paris.
26. Colasse, B. - (2006) – *Projet de rapport du groupe "Cadre conceptuel"*, Conseil National de la Comptabilité, N° 31L_06_01.
27. Colasse, B. - (2009) – *Théories Comptables*, Encyclopédie de Comptabilité, Contrôle de Gestion et Audit, Paris: Economica, pp.1403-1414.

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

28. Constantinescu, M. - (2011) - *Principii teoretice în dezvoltarea și implementarea chestionarelor ca instrumente de sondare a pieței*, Revista de Marketing Online, vol. 5 (2), pp. 68-78.
29. Cornish, Ed., (2004) - *Futuring: The Exploration of the Future*, World Future Society
30. Coșa, M. - (2016) - *Lumea se schimbă. România ce face?*, Editorialul DC News, 7 ianuarie.
31. Delasalle, E.F., Delesalle, E. - (2003) - *Contabilitatea și cele zece porunci*, Editura Economică, București.
32. DiMaggio, P., Powell W. W. - (1983) - *The iron cage revisited: Collective rationality and institutional isomorphism in organizational fields*, American Sociological Review, 48(2), pp. 147-160.
33. Djatej, A., Gao, G., Sarikas, R., Senteney, D. - (2011) - *Eastern and Western European firms public and private information quality: The comparative impact of degree of implementation of IFRS*, Emerging Markets Review, vol.12, pp. 111-129.
34. Drăcea, R.M., Iacob, C. Cristea, M.S. - (2015) - *Performance barometer*, Proceeding 3rd International Conference 'Economic Scientific Research - Theoretical, Empirical and Practical Approaches', ESPERA
35. Duțescu, A. - (2001)- *Ghid pentru înțelegerea și aplicarea Standardelor Intenționale de Contabilitate*, Editura CECCAR, București.
36. Dyckman, T. R. Zeff, S. A. - (2015) - *Accounting Research: Past, Present, and Future*, Abacus, 51(4), pp. 511-524.
37. Evian, I. - (1946) - *Contabilitatea în partidă dublă*, București.
38. Fama, E.F. - (1980) - *Agency Problems and the Theory of the Firm*, Journal of Political Economy, vol 88, nr. 2, pp. 288-307.
39. Faragalla, W. A. - (2015) - *Stereotypes Regarding Accounting Profession: An Empirical Study*, Management Intercultural, (33), pp. 151-155.
40. Feleagă, L., Feleagă, N. - (2007) - *Contabilitate financiară. O abordare europeană și internațională* - ediția a II-a, Vol. I, Contabilitate financiară fundamentală. Contabilitatea ca joc social, Editura Economică, București.
41. Feleagă, L., Feleagă, N. - (2005) - *Contabilitatea financiară*, Editura Infomega, București.
42. Feleagă, L., Feleagă, N. - (2005) - *Reformă după reformă: Contabilitatea din România în fața unei noi provocări*, Editura

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

- Economică, București.
43. Feleagă, N. - (1999) – *Sisteme contabile comparate*, Editura Economică, București, p. 338.
44. Feleagă, N., Ionașcu, I. - (1998) – *Tratat de contabilitate financiară*, Editura Economică, București, pp. 472-473.
45. Feleagă, N., Ionașcu, I. - (1998) – *Tratat de contabilitate financiară*, vol. I, Editura Economică, București, p. 34.
46. Felegă, N. (coord.) - (1996) – *Contabilitate aprofundată*, Editura Economică, București.
47. Fulop, M.T., Crișan, A.R. - (2013) – *Considerații privind armonizarea contabilă în sectorul public la nivelul UE*, Revista Audit Financiar, vol. 1, nr. 108, pp. 18-24.
48. Gaffikin, M. J. R. - (2003) – *The a priori Wars: The Modernisation of Accounting Thought*, Accounting Forum, Vol.27, n°3, pp. 291-311.
49. Georgescu, I., Păvăloaia, L., Robu, I.B. - (2014) – *Fair value accounting and market reaction: evidence from Romanian listed companies*, Procedia - Social and Behavioral Sciences, Vol. 143, pp. 827 – 831.
50. Gheorghiu, A., (2004) – *Analiza economico-financiară la nivel microeconomic*, Editura Economica, București
51. Goretzki, L., Strauss, E., Weber, J. - (2013) – *An institutional perspective on the changes in management accountants' professional role*, Management Accounting Research, 24(1), pp. 41-63.
52. Gray S. J. - (1988) – *Towards a theory of cultural influence on the development of accounting systems internationally*, Abacus, 24(1), pp. 1-15.
53. Guthrie, J., Burritt, R., Evans, E. - (2013) – *Challenges for accounting and business education: blending online and traditional universities in a MOOC environment*, The Virtual University: Impact on Australian Accounting and Business Education, vol. 4, pp. 9-22.
54. Harbinson, A. - (2016) – *The end of the accounting profession as we know it?*, CA Today, 5 July, <https://www.icas.com/ca-today-news/the-end-of-the-accounting-profession-as-we-know-it>.
55. Hegarty, J., Gielen, F., Barros, A.C.H. - (2004) – *Implementarea Standardelor Internaționale de Contabilitate și Audit – Lecții învățate din Programul ROSC pentru Contabilitate și Audit al Băncii Mondiale*, Accesat la: <http://siteresources.worldbank.org/INTECAADVPRO/Resources/1934132-1136843884813/John-Hegarty-ROM.ppt>.
56. Helliard, C. - (2013) – *The global challenge for accounting education*, Accounting Education, 22(6), pp. 510-

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

- 521.
57. Hofstede, G. - (1984) - *Culture's consequences: International differences in work-related values*, Sage.
58. Hogervroost, H. - (2012) - *The Concept of Prudence: Dead or Alive?*. Accesat la: www.ifrs.org.
59. Howit, D., Cramer, D. - (2010) - *Introducere în SPSS pentru psihologie*, Editura Polirom, Iași.
60. Huțu, C. A. - (2003) - *Cultură. Schimbare. Competiție. Cazul transferului de tehnologie în firme românești*, Editura Economică, București.
61. Iacob, C. - (2005) - *Contabilitatea și controlul de gestiune dincolo de frontiere*, Analele Universității din Craiova, nr.33, pp. 69-73.
62. Iacob, C. - (2005) - *Influența factorilor socio-culturali asupra practicilor contabilității de gestiune*, Simpozionul Facultății de Contabilitate, ASE București.
63. Iacob, C. Goagăra, D. - (2009) - *Contabilitate consolidata*, Editura Universitaria, Craiova
64. Iacob, C. - (2006) - *Perspectivile profesiei contabile în mileniul III* Annals of the University of Craiova Economic, Sciences series
65. Iacob, C. Ionescu, I. - (2007) - *Organizing the administration accounting in Romania*, Sunny Beach resort, publicat in *Economy and Business*. International Scientific Publications, vol.I
66. Iacobescu, S., Sorescu, Al. - (1923) - *Contabilitate comercială generală*, vol.2, București.
67. Ionașcu, I. - (1999) - *Considerații privind actualitatea conceptului de patrimoniu în contabilitate*, *Gestiunea și contabilitatea firmei*, nr. 5, pp. 51-55.
68. Ionașcu, I. - (2003) - *Dinamica doctrinelor contabilității contemporane. Studii privind paradigmele și practicile contabilității*, Editura Economică, București.
69. Ionașcu, I. - (1997) - *Epistemologia contabilității*, Editura Economică, București.
70. Ionașcu, I., Ionașcu, M., Săcărin, M., Minu, M. - (2006) - *Accounting Professionals vs. Accounting Regulators: an Insight on the Recent Romanian Accounting Reforms*, *Accounting and Management Information Systems*, nr. 17, pp. 6-22.
71. Ionașcu, I., Ionașcu, M., Săcărin, M., Minu, M. - (2006) - *Percepții ale normalizatorilor contabili privind evoluția contabilității românești în contextul integrării europene*, în vol. "Congresul al XVI-lea al profesiei contabile din România- Profesia

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

- contabilă și globalizarea”, București, pp. 548-557.
72. Mihai, M., Drăgan, C., Brabete, V. - (2012) – *Situații financiare anuale și semestriale*, Editura Scrisul Românesc, Craiova
73. Ionașcu, I. - (2007) – *La "reception" des norms IFRS dans le monde comptable: une analyse comparative Roumanie-France*, Accounting and Management Information Systems, nr. 20, pp. 112-125.
74. Jalbă, L. - (2006) – *Normalizare, reglementare și jurisprudență în contabilitatea din România*, teză de doctorat susținută la Academia de Studii Economice București.
75. Järvenpää, M. - (2007) – *Making business partners: a case study on how management accounting culture was changed*, European Accounting Review, 16(1), pp. 99-142.
76. Jiao, T., Koning, M., Mertens, G., Roosenboom P. - (2012) – *Mandatory IFRS adoption and its impact on analysts forecasts*, International Review of Financial Analysis, vol. 21, pp. 56-63.
77. Jones, T.C., Luther R. - (2006) – *Globalization and management accounting in Germany*, 8th Interdisciplinary Perspectives on Accounting Conference, Cardiff University, UK.
78. King, N., Beattle, A., Cristescu, A.M., Weetman, P. - (2001) – *Developing accounting and audit in a transition economy: the Romanian Experience*, The European Accounting Review, 10 (1), pp. 149-171.
79. Lambert, S., Carter, A. - (2013) – *Business models for the virtual University*, The Virtual University: Impact on Australian Accounting and Business Education, Part B, pp. 77-85.
80. Lascu, R. M., Pușcaș, M.A. - (2016) – *Dimensiunea informativă a contabilității în procesul de asistare a deciziei economice prin utilizarea tehnologiei informaționale*,. Accesat la: <http://www.ceccarbusinessmagazine.ro/dimensiunea-informativa-a-contabilitatii-in-procesul-de-asistare-a-deciziei-economice-prin-utilizarea-tehnologiei-informationale-a361/>
81. Legenchuk, S., Raboshuk, A. - (2016) – *Major Tendencies in Accounting: Ways of Development in the XXI Century*, Accounting and Finance, (1), pp. 32-37.
82. Leuz, C., Pfaff, D., Hopwood, A. - (2005) – *The Economics and Politics of Accounting: International Perspectives on Research Trends, Policy, and Practice*, Oxford University Press, Oxford
83. Marder, A. - (2016) – *Accounting software trends for 2016*,

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

- <http://blog.capterra.com/accounting-software-trends-for-2016/>.
84. Mărcuș (Toman), C. M. - (2012) – *Interațiunea dintre contabilitate și crizele economice – o analiză a reglementărilor contabile*, Teză de doctorat (prof. coord. D. Mățiș), Cluj Napoca.
85. Mățiș, D., Muțiu, A. - (2004) – *The Convergence process of reporting financial statements-the milestone in developing international reporting*. Godollo, the Proceedings of the Szent Istvan University International Conference Hungary.
86. Mihalache, S. - (2016) – *Conservatorism și optimism în contabilitate: prudență versus valoare justă*, Revista Expertiza și Auditul Afacerilor, nr. 1, pp. 10-15.
87. Mihalciuc, C. - (2006) – *Rolul contabilului în organizarea întreprinderii moderne performante*, Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica, nr. 8, vol. 1, pp. 187-194.
88. Minu, M. - (2004) – *Contabilitatea românească de la soluția hibridării sistemului la riscul intruziunii culturale*, studiu susținut cu ocazia celui de-al XIII-lea Congres CECCAR, București, 2004, publicat în Manualul Congresului, Editura CECCAR, București.
89. Mironiuc, M., Carp, M., Chersan, I.C. - (2013) – *The relevance of financial reporting on the performance of quoted Romanian companies in the context of adopting IFRS*, Conferința internațională Globalization and Higher Education in Economics and Business Administration, Iași.
90. Morgenstern, O. - (2001) – *Experiment und Berechnungen grossen Umfangs in der Wirtschaftswissenschaft*, Berlin, 1976.
91. Muțiu, A. - (2004) – *European and International Accounting Regulation-its effects on the accounting regulations in Romania-private entities study*, The Proceedings of the 27th Annual Congress of the European Accounting Association, Prague, April.
92. Muțiu, A. - (2004) – *Problems faced and solutions developed during the implementation of IAS/IFRS – Romanian Experience*, The Proceeding of the First Annual International Accounting Conference, Istanbul Turkey, Accounting Academicians Collaboration Foundation of Turkey.
93. Neagu, F. - (2011) – *O posibilă epistemologie a contabilității*, http://www.conta-conta.ro/miscellaneous/321_miscellaneous_contabilitate_fi

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

- les%20321_.pdf
94. Nobes, C., Parker, R. H. (2008) – *Comparative international accounting*, Pearson Education.
95. Nobes, C., Roberts, A. - (2000) – *Towards a Unifying Model of Systems of Law, Corporate Financing, Accounting and Corporate Governance*, Australian Accounting Review, Volume 10, Issue 20, pp. 26-34.
96. Nobes, C., Stadler, Ch. - (2014) – *The qualitative characteristics of financial information, and manager's accounting decisions: evidence IFRS policy changes*, Accesat la: <http://www.ifrs.org/Meetings/MeetingDocs/Other%20Meeting/2014/October/ABR-2014-0103-Qualitative-characteristics.pdf>.
97. O'Connor, N.G., Chow, C.W., Wu, A. - (2004) – *The adoption of "Western" management accounting controls in China's state-owned enterprises during economy transition*, Accounting, Organization and Society, nr. 29, Issues 3–4, pp. 349-375.
98. Razin, A., Sadka, E. M. - (1999) – *The economics globalization – Policy Perspectives from Public Economics*, Cambridge University Press.
99. Richard, J. - (1995) – *The Evolution of the Romanian and Russian Accounting Charts after the Collapse of the Communist System*, European Accounting Review, 4 (1), pp. 305-322.
100. Ristea, M. - (2000) – *Bazele contabilității*, Editura Economica, București.
101. Ristea, M. - (2000) — *Metode si politici contabile de întreprindere*, Editura Tribuna Economica, București.
102. Ristea, M. Dumitru, G. - (2005) – *Contabilitate aprofundată*, Editura Mărgăritar, București.
103. Ristea, M., Jianu, I., Jianu I. - (2010) – *Experiența României în aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară și a Standardelor Internaționale de Contabilitate*, Revista Transilvană de Științe Administrative, 1(25), pp. 169-192.
104. Singleton-Green, B. - (2015) – *Public policy and accounting research: What is to be done?*, Accounting in Europe, 12(2), pp. 171-186.
105. Sîrbu, F. - (2008) – *Sistemul contabil românesc*. Accesat la: <http://www.tex.tuiasi.ro/biblioteca/carti/CURSURI/Asist.%20Dr.%20Florentina%20Sirbu/SISTEMUL%20CONTABIL%20ROMANESC.pdf>.
106. Skotarczyk, M. A. - (2011) – *The Effect of Culture on Implementation of International Financial Reporting Standards*. CMC

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

- Senior Theses, Claremont Colleges, Accesat la:
http://scholarship.claremont.edu/cmc_theses/165
107. Stăiculescu, O.
Iacob, C.
Criveanu, M. - (2011) – *The Persistence of the Global Economic Crisis: causes, implications, solutions*”, Conference Proceedings Index Thomson Reuters,
108. Susskind, R.,
Susskind, D. - (2015) – *The future of the professions: How technology will transform the work of human experts*, Oxford University Press, USA.
109. Tabără, N. (coord.) - (2001) – *Conturile anuale în procesul decizional. Elemente de contabilitate, analiză financiară și evaluarea performanțelor întreprinderii*, Tipografia Moldova, Iași.
110. Tsakumis, G. T.,
Cambell, Sr D.R
Doupnik, T.S. (2009) – *Beyond the Standards*, Journal of Accountancy, 207(2), pp. 34-39.
111. Țugui, Al., (2006) – *Contabilitatea, încotro ?*, Revista Audit Financiar, nr.3
112. Van Hulle, K. - (2005) – *From Accounting Directives to International Accounting Standards*, citat în Leuz, C., *The Economics and Politics of Accounting: International Perspectives on Research Trends, Policy, and Practice*, Oxford University Press, Oxford.
113. Vickrey, W. - (2004) - *Full employment and price stability: the macroeconomic vision*, Edward Elgar.
114. Voipio, J. - (2014) – *Management accountant's modern role and barriers to role change-Case Tech Inc.*, https://aaltoodoc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/13722/hse_thesis_13681.pdf?sequence=1.
115. Walton, P. - (2007) – *Le cadre conceptuel: une ancienne querelle*, Revue Française de Comptabilité, vol. 396, p. 5.
116. Wilson, R. M. - (2014) – *The Routledge companion to accounting education*, Routledge.

Materiale elaborate de diverse organizații

1. Association of Chartered Certified Accountants - (2016) – *Professional accountants – the future*, <http://www.accaglobal.com/ng/en.html>.
2. Association of Accountants and Financial Professionals in Business - (2014) – *Accounting for the Lean Enterprise Major Changes to the Accounting Paradigm*, http://www.imanet.org/docs/defaultsource/thought_leadership/management_control_systems/accounting_for_the_lean_enterprise.pdf?sfvrsn=3.

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

3. Ernst&Young - (2012) – *Overview and comparison of public accounting and auditing practices in 27 EU Member States*, prepared for Eurostat. Accesat la: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/4261806/study-on-public-accounting-and-auditing-2012.pdf/5ad43e2b-2ba7-4b05-afab-d690fc2ad9dd>.
4. Fast Future - (2012) – *100 drivers of change for the global accountancy profession*. Accesat la: <http://www.accaglobal.com/content/dam/acca/global/PDF-technical/futures/pol-af-doc.pdf>.
5. MEDEF, AFEP - (2013) – *Renforcer le processus d'adoption des normes comptables internationales: un enjeu stratégique pour l'Union européenne*. Accesat la: <http://www.focusifrs.com/content/download/7639/39923/version/1/file/RapportMEDEF-AFEP-normes-comptables-internationales-juillet2013.pdf>.
6. IFAC - (2002) – *Competency profiles for management accounting practice and practitioners*, New York. Accesat la: <http://www.ifac.org>.
7. OECD - (2001) – *Raport privind Guvernarea Corporativă în România*. Accesat la: <http://www.oecd.org/daf/ca/corporategovernanceprinciples/2390809.pdf>.
8. The Association of Chartered Certified Accountants - Professional accountants – the future, 2016, <http://www.accaglobal.com/ng/en.html>.
9. S&R Accounting Leader SRL - (2015) – *Ghid practic privind Noile Reglementări contabile aplicabile începând cu 1 ianuarie 2015*, [www.accounting-leader.ro/admin/upload /orig/2015_1422832452.pdf](http://www.accounting-leader.ro/admin/upload/orig/2015_1422832452.pdf).
10. World of Bank - (2003) – *Report on the Observance of Standards and Codes Romania, Accounting and Auditing, 2003*. Accesat la: <http://documents.worldbank.org/curated/en/2003/05/6588705/romania-report-observance-standards-codes-rosc-accounting-auditing>.

Reglementări legale

1. *** *Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului, publicată în JO L 182, 29.6.2013.*

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

2. *** *Directiva a IV-a a Comunității Economice Europene 78/660/CEE din data de 25 iulie 1978 privind conturile anuale ale anumitor tipuri de societăți comerciale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOCE) nr. L 222, din 14 august 1978, cu modificările și completările ulterioare.*
3. *** *Directiva a VII-a a Consiliului 83/349/EEC din 13 iunie 1983 privind conturile consolidate, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene (JOCE) nr. L 193, din 18 iulie 1983.*
4. *** *Hotărârea nr. 1885/1970 cu privire la organizarea și conducerea contabilității, atribuțiile și răspunderile conducătorului compartimentului financiar-contabil, în vigoare de la 01.01.1971 până la 01.01.1992, Bof nr. 156 din 29.12.1970.*
5. *** *Legea administrației publice locale nr. 215/2001, în vigoare de la 20.02.2007, Mof I nr. 123 din 20.02.2007.*
6. *** *Legea contabilității nr. 82/1991, ultima republicare în Mof I nr. 454 din 18.06.2008.*
7. *** *Ordinul nr. 1121/2006 privind aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, în vigoare de la 12.07.2006, Mof I nr. 602 din 12.07.2006.*
8. *** *Ordinul nr. 1286/2012 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aplicabile societăților comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, în vigoare de la 04.10.2012, Mof I nr. 687 din 04.10.2012.*
9. *** *Ordinul nr. 1752/2005 pentru aprobarea reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, în vigoare de la 01.01.2006 până la 01.01.2010, Mof I nr. 1080 din 30.11.2005.*
10. *** *Ordinul nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, în vigoare de la 01.01.2015, Mof I nr. 963 din 30.12.2014.*
11. *** *Ordinul nr. 2634/2015 privind documentele financiar-contabile, în vigoare de la 01.01.2016, Mof I nr. 910 din 09.12.2015.*
12. *** *Ordinul nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, în vigoare de la 01.01.2010 până la 01.01.2015, Mof I nr. 766 din 10.11.2009.*
13. *** *Ordinul nr. 403/1999 pentru aprobarea Reglementărilor contabile armonizate cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene și cu Standardele de Contabilitate Internaționale, în vigoare de la 04.10.1999 până la 20.02.2001, Mof I nr. 480 din 04.10.1999.*
14. *** *Ordinul nr. 94/2001 pentru aprobarea Reglementărilor contabile armonizate cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene și cu Standardele Internaționale de Contabilitate, în vigoare de la 20.02.2001 până la 01.01.2006, Mof I nr. 85 din 20.02.2001.*

**TENDINȚE DE DEZVOLTARE A CONTABILITĂȚII ROMÂNEȘTI
ÎN CONTEXTUL EUROPENIZĂRII ȘI INTERNAȚIONALIZĂRII ACESTEIA**

15. *** *Ordonanța de urgență nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, în vigoare de la 22.08.2003, Mof I nr. 598 din 22.08.2003.*
16. *** *Regulamentul CE nr.1606/2002 privind aplicarea Standardelor Internaționale de Contabilitate (IAS), publicat în Jurnalul Oficial L 243/11.09.2002.*

Pagini de web

1. <http://asfromania.ro>
2. <https://dexonline.ro>
3. <http://go.sap.com/romania/about.html>
4. www.iasplus.com
5. www.ifac.org
6. www.ifrs.org
7. www.oecd.org
8. www.un.org
9. www.worldbank.org
10. www.zf.ro